Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief
Beantwoording schriftelijke vragen

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	18 april 2025
Portefeuille(s)	Openbare Orde en Veiligheid
Portefeuillehouder(s):	Burgemeester Femke Halsema
Behandeld door	Directie Openbare Orde en Veiligheid 5.1, 2, e @amsterdam.nl)
Onderwerp	Beantwoording schriftelijke vragen van het lid Garmy inzake een demonstratie op het Spui op 29 maart

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 31 maart 2025 heeft het college schriftelijke vragen ontvangen van het lid Garmy inzake een demonstratie op het Spui op 29 maart. Onderstaand treft u de beantwoording van deze vragen aan.

Toelichting door de vragenstellers:
Op zaterdag 29 maart vond op het Spui en Dam een demonstratie plaats waarbij een Israëlische vlag werd verbrand en leuzen werden geroepen die als gewelddadig kunnen worden opgevat. De beelden van deze demonstratie hebben geleid tot zorgen en onrust binnen de stad. Vrijheid van meningsuiting en het recht om te demonstreren zijn fundamentele rechten, maar niet onbegrensd, bijvoorbeeld wanneer zij inbreuk maken op de rechten van anderen, zoals bij het oproepen tot haat, geweld of discriminatie. Wanneer dergelijke uitingen plaatsvinden in de openbare ruimte, rijst de vraag hoe het bestaande juridische en bestuurlijke kader wordt toegepast en gehandhaafd. Gezien het vorenstaande stelt ondergetekende, namens de fractie van Volt, op grond van artikel 84 van het Reglement van orde gemeenteraad en raadscommissies Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen:

1. *Was deze demonstratie vooraf aangemeld bij de gemeente? Zo ja, welke afspraken zijn er vooraf gemaakt met de organisatoren?*
2. *Bij aangemelde demonstraties maken de gemeente en de politie doorgaans een risicoinschatting of veiligheidsanalyse. Is dit bij deze demonstratie ook gebeurd en wat waren daarvan de conclusies?*
3. *Is het college op de hoogte van de verschillende acties en uitspraken die zijn gedaan tijdens de demonstratie zoals het roepen van leuzen als “dood aan Israël”?*
4. *Acht het college deze uitingen toelaatbaar binnen de kaders van de vrijheid van meningsuiting en demonstratie? Is het college ervan op de hoogte of het Openbaar Ministerie onderzoekt of hierbij sprake is (geweest) van strafbare uitingen, zoals haatzaaien of opruiing?*

5. *Was de politie ter plaatse tijdens deze uitingen? Zo ja, waarom is er op het moment zelf niet opgetreden tegen het roepen van potentieel strafbare leuzen?*
6. *Is er contact geweest tussen de gemeente en het Openbaar Ministerie over mogelijk strafbare feiten naar aanleiding van dit incident? Zo ja, wat is daarvan de stand van zaken?*
7. *Hoe beoordeelt het college de balans tussen het faciliteren van het demonstratierecht en het optreden tegen uitingen die mogelijk in strijd zijn met de wet of als bedreigend worden ervaren?*
8. *Hoe wordt tijdens demonstraties getoetst of uitingen en symboliek passen binnen de wettelijke kaders en de grenzen van de openbare orde?*
9. *Welke boodschap wil het college afgeven aan Amsterdammers die zich zorgen maken over het toenemende aantal demonstraties met haatdragende of intimiderende uitingen?*

Het college kan de gestelde vragen als volgt beantwoorden.

1. **Was deze demonstratie vooraf aangemeld bij de gemeente? Zo ja, welke afspraken zijn er vooraf gemaakt met de organisatoren?**

   Antwoord: Ja, de demonstratie was aangemeld. Voorafgaand aan de demonstratie is er vanuit gemeente en politie contact geweest met de organisatie en zijn afspraken gemaakt over onder meer de route.

2. **Bij aangemelde demonstraties maken de gemeente en de politie doorgaans een risicoinschatting of veiligheidsanalyse. Is dit bij deze demonstratie ook gebeurd en wat waren daarvan de conclusies?**

   Antwoord: Voorafgaand aan de demonstratie was er goed contact met de organisator. Er was bij politie en gemeente geen informatie bekend die een vrees voor wanordelijkheden met zich meebracht.

3. **Is het college op de hoogte van de verschillende acties en uitspraken die zijn gedaan tijdens de demonstratie zoals het roepen van leuzen als “dood aan Israël”?**

   Antwoord: Het college is ervan op de hoogte dat tijdens de demonstratie een Israëlische vlag is verbrand.

4. **Acht het college deze uitingen toelaatbaar binnen de kaders van de vrijheid van meningsuiting en demonstratie? Is het college ervan op de hoogte of het Openbaar Ministerie onderzoekt of hierbij sprake is (geweest) van strafbare uitingen, zoals haatzaaien of opruiing?**

Antwoord: Het is niet aan het college om te beoordelen of uitingen tijdens demonstraties binnen de vrijheid van meningsuiting passen. Enkel het Openbaar Ministerie (OM) kan daarover als bevoegd gezag een oordeel geven.

5. **Was de politie ter plaatse tijdens deze uitingen? Zo ja, waarom is er op het moment zelf niet opgetreden tegen het roepen van potentieel strafbare leuzen?**

   Antwoord: Ja, de politie was aanwezig tijdens de demonstratie. De politie kan enkel optreden tegen strafbare uitingen, en doet dat in een dergelijk geval op gezag van de officier van justitie. Tijdens de betreffende demonstratie heeft politie geen strafbare uitingen geconstateerd.

6. **Is er contact geweest tussen de gemeente en het Openbaar Ministerie over mogelijk strafbare feiten naar aanleiding van dit incident? Zo ja, wat is daarvan de stand van zaken?**

   Antwoord: Tijdens de demonstratie heeft de politie de officier van justitie benaderd met de vraag of het verbranden van de Israëlische vlag een strafbaar feit oplevert. De officier van justitie heeft daarop mede richting gemeente herbevestigd dat het verbranden van de vlag niet strafbaar is, omdat het wordt gezien als kritiek op de staat Israël en niet op een bevolkingsgroep. Ook was geen sprake van strafbare brandstichting, omdat de situatie naar inschatting van de politie geen gevaar voor de omgeving opleverde.

7. **Hoe beoordeelt het college de balans tussen het faciliteren van het demonstratierecht en het optreden tegen uitingen die mogelijk in strijd zijn met de wet of als bedreigend worden ervaren?**

   Antwoord: zie antwoord op vraag 9.

8. **Hoe wordt tijdens demonstraties getoetst of uitingen en symboliek passen binnen de wettelijke kaders en de grenzen van de openbare orde?**

   Antwoord: zie antwoord op vraag 9.

9. **Welke boodschap wil het college afgeven aan Amsterdammers die zich zorgen maken over het toenemende aantal demonstraties met haatdragende of intimiderende uitingen?**

   Antwoord: De grens welke uitingen binnen een demonstratie toelaatbaar zijn wordt bepaald door het strafrecht. Ook als de inhoud in strijd is met een

standpunt van de overheid, choquerend of kwetsend is, geldt de grondwettelijke plicht om de uiting daarvan te beschermen. De burgemeester mag de inhoud nimmer betrekken bij de afweging of een demonstratie een beperking moet worden opgelegd. Ook mag de overheid de inhoud van standpunten vooraf niet controleren. De strafbaarheid van uitspraken kan pas worden vastgesteld nadat deze zijn gedaan.

De politie monitort uitingen tijdens demonstraties. Bij vermoedens van strafbare uitingen tijdens een demonstratie legt de politie deze voor aan het bevoegde gezag, de officier van justitie. Als daar sprake van is kan daar op gezag van de officier van justitie tegen worden opgetreden. Dat optreden richt zich zoveel mogelijk op het individu dat het strafbare feit begaat, waarbij de demonstratie verder zoveel mogelijk ongemoeid wordt gelaten, zolang deze vreedzaam is.

Dat geen strafbare uitingen zijn geconstateerd neemt niet weg dat uitingen als choquerend of zelfs bedreigend kunnen worden ervaren en dat demonstranten soms de grens opzoeken van het toelaatbare. De driehoek blijft dan ook zeer alert op strafbare discriminerende uitingen of gedragingen, en zal daartegen optreden als deze zich voordoen.

De Amsterdamse bevolking moet ervanuit kunnen gaan dat het college zich houdt aan de kaders van de democratische rechtsstaat. Enerzijds houdt dat in dat het college niet op de stoel van het openbaar ministerie of de rechter gaat zitten, anderzijds betekent dat ook dat het college zich uitspreekt tegen discriminatie en werk maakt van de bestrijding daarvan. Over de inspanningen van het college specifiek inzake de bestrijding van antisemitisme bent u in september 2024 middels een brief geïnformeerd.

Wij verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Femke Halsema
Burgemeester

LET OP: GEEN ONDERTEKENING NODIG